

Odczyniając PH

Kolejny plan pracy jest już na ukończeniu. Analiza siłą wydartą od zastępowych i jakoś sklejona, cele wymyślone- są nawet fajne sposoby realizacji. Zostały kosmetyczne poprawki i plan zatwierdzony. O nie! Zapomniałem! „Praca z Prawem Harcerskim”. No tak, znowu trzeba coś tam napisać. Dobra niech będzie jak zwykle- kominek „Prawo Harcerskie w moim życiu”. Poćwiczmy przynajmniej śpiewanie piosenek obrzędowych.

Zakładam, że jeśli choć raz pisałeś plan pracy drużyny, powyższa sytuacja nie jest dla Ciebie niczym nowym. Nasuwa się pytanie „dlaczego?”. Dlaczego Prawo Harcerskiemu, o którym ciocia Wikipedia mówi przecież, że jest „podstawą wychowania harcerskiego” poświęcamy tak skrajnie mało uwagi przy planowaniu pracy naszych drużyn? I co można zrobić zamiast kolejnego kominka?

Przede wszystkim pamiętaj, że każdy dobrze postawiony cel wychowawczy jest formą pracy z Prawem. Bo czemu służą cele wychowawcze jeśli nie mozolnemu zbliżaniu się do harcerskiego ideału? A czym jest ten ideał harcerski określony? Właśnie prawem harcerskim. Tak więc jeśli Twoim celem jest sprawienie, żeby harcerze ładnie się wysławiali, nie używając przy tym przekleństw, to jest to właśnie forma pracy z dziesiątym punktem Prawa - „czysty w mowie”. Jeśli natomiast chcesz w harcerzach wzbudzić uczucia patriotyczne, to bezpośrednio pracujesz z punktem pierwszym- „służ Polsce”. Podobne przykłady można mnożyć. Osobiście pisząc ten tekścik przejrzałem plany pracy, które mi się w życiu zdarzyło napisać i stwierdziłem, że każdy cel wychowawczy w nich zawarty jest w ten czy inny sposób formą pracy z PH.

Pomimo powyższych wniosków nie ulega wątpliwości, że z Prawem Harcerskim należy także pracować jako z całością. Po to chociażby, żeby harcerze znali je i mieli świadomość do czego ich owo Prawo zobowiązuje w ich codziennym życiu. I temu właśnie (moim zdaniem) służy, enigmatyczny być może dla niektórych, punkt „Praca z Prawem Harcerskim”. Pyta on Ciebie „co zrobisz w danym czasie, żeby pokazać swoim harcerzom co to znaczy postępować zgodnie z Prawem Harcerskim?”.

Właśnie takie pytanie zadałem sobie planując pracę drużyny na rok 2012. Odpowiedzią był pomysł na międzyśrodowiskowy cykl zbiórek zastępów. W cykl ten ostatecznie zaangażowało się sześcioro drużynowych. Cykl otrzymał wspaniałą nazwę „Odczyń PH” (rozkminienie słowotwórstwa pozostawiam Tobie). Razem wymyśliliśmy zestaw zadań dla naszych zastępów. Cykl uatrakcyjniała forma ich wykonywania- na każdej zbiórce spotykały się dwa zastępy z różnych drużyn. Zastaw tych zadań zamieszczam poniżej. Oczywiście podobnych form pracy można wymyślać miliony. Mam nadzieję, że te poniższe będą dla Ciebie dużą inspiracją i już nigdy nie będziesz musiał w punkcie „Praca z Prawem Harcerskim” napisać: „Jak zwykle kominek”.

Ćwik Aleksander Kaczmarek

Zadania

1. **Komiks o historii Polski**- historia polski to zdumiewająca opowieść o królach rycerzach bohaterach i zdrajcach. Mnóstwo w niej zaskakujących zwrotów akcji, punktów kulminacyjnych i wydarzeń przełomowych. To idealny materiał na komiks. Ale każdy z nas ma swoją własną historię polski- czas żebyście Wy poznali swoją. zastanówcie się co najbardziej inspiruje was w historii naszego kraju. Przedstawcie historię Polski z Waszego punktu widzenia. możecie używać jakichkolwiek plastycznych Śródków wyrazu.
2. **Spotkanie z kombatantem**- Aby działać na rzecz naszego kraju konieczne jest byśmy znali jego historię. Jesteśmy ostatnim pokoleniem, które ma możliwość poznać relacje osób, które były świadkami wydarzeń II Wojny Światowej. Spotkajcie się z kombatantem/ kombatantką. Może żołnierzem, a może harcerką działającą w podziemiu? Nagrajcie wywiad, lecz wcześniej zapoznajcie się z zasadami jego przeprowadzania i przygotujcie pytania. Pamiętajcie, że to ostatnia szansa, żeby dotknąć żywej historii.
3. **Tabliczki z Prawem Harcerskim**- Na pewno znasz Prawo Harcerskie? A jeśli tak to czy Twoi harcerze na pewno Je znają? Wykonajcie tabliczki z punktami Prawa Harcerskiego, które zawisną w wybranym przez Was miejscu (szkoła, harcówka, miasto, baza biwakowa, hufiec itp.). Ich forma jest całkowicie dowolna- mogą to być deski z wypalonym Prawem, a może kartka, na której stworzycie Prawo Harcerskie w alfabecie Braille'a?
4. **Miganie**- czym jest Prawo Harcerskie? Czy jest to po prostu system liter zapisanych w odpowiednim języku na kartce papieru? Oczywiście, że nie. Wartości które są w nim zawarte nie są pustymi słowami. i... mogą wcale nie być słowami :) czy znacie język nie używający słów? Znajdźcie kogoś kto posługuje się nim biegle i naucz was jak powiedzieć prawo harcerskie bez używania słów. Może kiedyś stanie się to waszym szyfrem zastępu?
5. **Szkolna przysługa**- Znać Pana, który siedzi w stróżówce przy wejściu do szkoły? A może panią woźną z kanciapy? Zdarza się Wam czasami zrobić coś więcej niż powiedzieć im "dzień dobry" i "do widzenia"? Jeśli nie to najwyższy czas to zmienić! Zapytajcie pracowników szkoły czy nie ma czegoś, w czym moglibyście pomóc. Może trzeba zgrabić liście przed szkołą albo uporządkować książki w bibliotece. Nie są to trudne prace, a na pewno cieszą i pozostawiają w głowie innych ludzi miłe o Nas wspomnienie.
6. **Ankieta „Czym jest kodeks”?**- kodeks Hammurabiego, kodeks pracy, kodeks rycerski czy bushido. zastanawialiście się kiedyś po co są tworzone? Zastanówcie się nad tym, zapytajcie spotkanych ludzi, szczególnie tych którzy mają bezpośredni kontakt z nimi. Może ktoś z Was zna prawnika albo sędziego?
7. **Coś dla zwierzaków**- Kiedy ostatni raz byliście w zoo? Wybierzcie się tam z zastępem! Może uda Wam się tam zrobić ciekawą grę edukacyjną? A może znajdzie się jakaś drobna praca, którą możecie wykonać dla zwierzaków? Bądźcie kreatywni!
8. **Karmniki dla ptaków**- Karmnik to mały domek dla ptaszków, do którego wysypuje się zimną ziarną, dzięki czemu mogą przetrwać tę porę roku. Wykonajcie takie

prawdziwe karmniki, powieście je w odpowiednim miejscu i sprawcie, że dzięki Wam więcej ptaszków przeżyje zimę!

9. **Kłamstwo-** Jak rozpoznać, że ktoś kłamie? Czy to możliwe, że ktoś kłamie nieświadomie? Czy wspomnienia mogą zostać wyparte? - aby odpowiedzieć na te i inne pytania, spotkajcie się z psychologiem/ekspertem i dowiedzcie się wszystkiego o kłamstwach i o prawdzie. Może uda Wam się wykryć kłamstwo na wykrywaczu, a może sami zbudujecie własny? Wszystko zależy od Was!
10. **Spotkanie z językoznawcą-** Ciągłe tylko "extra", "super" i "czad".. Znajdźmy coś bardziej nietypowego. Jak wyrazić swój entuzjazm? Czym zastąpić "głupie" i "beznadziejne"? Jaki komplement powiedzieć dziewczynie by uznała Cię za nietuzinkowego? Jakich słów używać, by to, co mówimy wydało się odbiorcom bardziej profesjonalne, a może dowiedzie się czegoś o tym jak mówiło się kiedyś? Dowiedzcie się tego od językoznawcy. Może uda Wam się spotkać z profesorem Miodkiem lub Bralczykiem albo innym znanym językoznawcą? Pamiętajcie, żeby do takiego spotkania się przygotować.
11. **Kabaret-** Harcerze często wyróżniają się w tłumie specyficznym, oryginalnym poczuciem humoru. Wymyślcie skecz kabaretowy, zorganizujcie jego premierę, na którą zaprosicie rodziców, kolegów i swoje drużyny. Pamiętajcie, że żarty powinny być taktowne, ale też nowatorskie. Zapoznajcie się z techniką aktorską. Wydarzenie może być świetną okazją do wypromowania harcerstwa.
12. **Wymienialnia zastępów-** Każdy z nas ma w szafie nieużywane ciuchy, trzykrotnie przeczytane książki i sterty nieużywanych rupieci. Zorganizujcie wymienialnie zastępów! Możecie wymieniać się 1:1 lub wymyślić bez-pieniężną formę wyceny wartości rzeczy. Pamiętajcie, by spytać rodziców o zgodę, na wymienienie lub oddanie tych rzeczy! Każdy z Was może tylko zyskać!
13. **Kurs savouivre-** Harcerz postępuje po rycersku...ale co to tak właściwie znaczy? Czy mamy zabijać smoki i toczyć pojedynki? Kim jest rycerz gdy nie musi walczyć? To przede wszystkim człowiek wielkiej kultury o nienagannych manierach. razem z zastępem z drugiego hufca przeprowadźcie kurs savoivre'u dla waszych harcerzy. Pokażcie cos naprawdę ciekawego, zaskoczcie ich ciekawostkami i waszą szarmancją :)
14. **Wspólne gotowanie-** Obiad w fastfoodzie kosztuje co najmniej 10 złotych. Gdy ugotujecie go w domu koszt na głowę wynosi około 3-4 złotych. Wymyślcie coś trudniejszego niż spaghetti bolognese, może pizza, pierogi lub tortilla? Zjedzcie obiad jak w profesjonalnej restauracji! Pamiętajcie o dobrym podziale pracy, smacznego!
15. **Ciasteczka-** Słyszeliście o ciasteczkach z wróżbą? Takimi dobrymi wróżbami mogłyby być dla harcerzy punkty Prawa Harcerskiego. Wymyślcie hasła promujące poszczególne z nich, wydrukujcie je, upieczcie ciasteczka. Ciastka możecie rozdać w szkole lub ludziom na ulicy, a może innym harcerzom?
16. **Niespodziewana niespodzianka-** Czy Wasi przełożeni zawsze tylko wymagają, czy czasem także Was nagradzają i wspierają? Teraz Wy ich nagrodźcie za to co robią! Zróbcie dla nich coś co ich zaskoczy i sprawi przyjemność. Wybierzcie czy to będą rodzice, nauczyciele, a może drużynowi? Pamiętajcie, że nawet małe rzeczy cieszą.
17. **Wywiad z instruktorem-** W hufcu, na wizytacji na obozie obserwujecie starszych harcerzy lub harcerki z podkładka pod krzyżem- to właśnie instruktorzy. Osoby, które są już w SH bardzo długo, posiadają rozległą wiedzę o pracy z harcerzami, metodyce wychowawczej itd. Przez to, że nie znacie ich dobrze, mogą wydawać się Wam trochę obcy. Myślę, że warto zastanowić się nad tym jacy byli jako młodzi harcerze, co było dla nich ważne i co podobało im się najbardziej w harcowaniu. Zaręczam Wam, że dostrzeżecie całą masę podobieństw i cech wspólnych. Stwórzcie wraz z zastępem

kilka pytań i postarajcie się poznać ich lepiej. Skupcie się na tym jak oni- dorośli ludzie podchodzą do Prawa Harcerskiego, co z niego czerpią i czym dla nich jest, pomyślcie też o pytaniach dodatkowych...przekonacie się, że są prawie tacy sami jak Wy!

- 18. Języki obce-** Pewnie nie zdajecie sobie sprawy z tego, że harcerstwo poza granicami naszego kraju działa bardzo sprawnie. Ruch Skautowy różni się od Harcerstwa- działamy według podobnych wartości i idei, ale nasze mundury oraz działania różnią się diametralnie. Skupmy się jednak na zasadach, które kształtują nasze ruchy i postarajmy się zrozumieć sens i zamysł Prawa Harcerskiego z różnych zakątków świata. Prawo Harcerskie według mnie to podstawa pracy i systemu wartości harcerzy, skauci podchodzą do tego nieco inaczej i jak sami się przekonacie, podchodzą do Prawa Harcerskiego w inny sposób niż my. Zatem- słowniki w ręce i do dzieła. Przekonacie się sami, że warto to zbadać!
- 19. Ciasto dla bezdomnego-** Czasami ludzie bezdomni wydają nam się straszni i odrażający. Warto czasami pomyśleć o nich jako ludziach takich samych jak my. Nie wiemy tak naprawdę dlaczego ich droga życiowa zaprowadziła ich na ulicę. Postarajmy się wykrzesać z siebie odrobinę dobroci i zrozumienia- zróbmy coś dla innych. Bezinteresowna pomoc i miły gest jakim jest podarowanie ciasta może spowodować, że na twarzy takiej osoby pojawi się uśmiech, który nie gościł na ich twarzy od bardzo dawna. Kto, jak nie my harcerzy się tego podejmiemy?